Cena 60 gr.

Цана 60 гр.

Ніва

ОРГАН ГАЛОЎНАГА ПРАЎЛЕННЯ БЕЛАРУСКАГА ГРАМАДСКА - КУЛЬТУРНАГА ТАВАРЫСТВА

№ 10 (158) БЕЛАСТОК, 8 САКАВІКА 1959 года ГОД IV

Вітаем III З'езд

Польскай Аб'яднанай Рабочай партыі

Польская Аб'яднаная Рабочая Партыя узмоцненая ідэалагічна і арганізацыйна ідзе на свой III З'езд, які вызначыць новы этап на шляху сацыялістычных пераўтварэнняў у нашай краіне. Партыя ідзе на III З'езд з канкрэтнымі і паважнымі дасягненнямі так палітычнымі, як і эканамічнымі.

XII Пленум ЦК ПАРП на падставе аграмадных дасягненняў нашай дзяржавы апрацаваў дырэктывы далейшага перспектывічнага развіцця прамысловасці і сельскай гаспадаркі на гады 1959 — 1965. XII Пленум паставіў перад партыяй і ўсімі грамадскімі арганізацыямі канкрэтныя заданні на час перадз'ездавай кампаніі. А тав. Гамулка даў заклік, каб III З'езд адзначыць прыняццем працоўных абавязацельстваў. Уся краіна падтрымала гэты заклік.

Беларускае насельніцтва — адна з жывых частак нашай народнай дзяржавы не праходзіць міма з'яў, якія адбываюцца ў нашай краіне. Яно актыўна ўдзельнічае ва ўсіх мерапрыемствах арганізаваных партыяй і ўрадам.

Асабліва важныя заданні стаяць перад Беларускім грамадска - культурным таварыствам, адной з галоўных мэт якога з'яўляецца актыўнае ўключэнне беларускага насельніцтва ў палітычнае, эканамічнае і культурнае жыццё нашай краіны. Таварыства прыняла на сябе абавязак дапамогі партыі ў перадз'ездавай кампаніі. Таварыства ўмацоўвае сваю культурна - асветную і выхаваўчую дзейнасць і такім чынам, аднача сова набліжае беларускае насельніцтва да партыі, да народнай улады і актыўна ўключае яго ў рэалізацыю ўсіх пільных заданняў, якія паставіла усяму народу партыя. Справе перадз'ездавай кампаніі было прысвечана шмат месца на II Пленуме Галоўнага Праўлення БГ-КТ, якое адбылося 2 лістапада 1958 года.

Актывізацыя насельніцтва да шырокага ўдзелу ў грамадскіх чынах — паўсядзённае заданне нашай арганізацыі.

Асабліва ў Беластоцкім ваяводстве, у сувязі з яго большай эканамічнай адсталасцю ў параўнанні з іншымі раёнамі краіны, адчуваецца і доўга яшчэ будзе адчувацца недахоп дзяржаўнага грашавога забеспячэння. Таму неабходна шырока разгарнуць у нас рух грамадскіх чынаў.

Калі, напрыклад, на пабудову 857 новых школьных будынкаў, у бліжэйшым сямігоддзі ў Беластоцкім ваяводстве дзяржава вызначыла 680 мільёнаў злотых, дык уклад грамадства ў гэтую пабудову павінен скласці не менш чым 210 мільёнаў злотых. Нялёгка выпрацаваць такую вялікую суму грошай, але ўсё ж-такі выпрацаваць можна — гэта зусім рэальнае. Разумее гэта насельніцтва і актыўна ўключаецца ў акцыю пабудовы новых школ у гонар III З'езду партыі і 1000-годдзя польскай дзяржавы. Грамадскім чынам будуць пабудаваны школы між іншым ў наступных беларускіх вёсках: у Арэхавічах (Бельскі павет), у Міклашэве (Гайнаўскі пав.), у Сяміхочах, Нурцы — Вёсцы, Мельніку, Нурчыку (Сямяціцкі павет), у Дубасьне, (Дуброўскі пав.), у Новай Волі (Сакольскі пав.), у Фастах (Беластоцкі пав.) і многіх іншых.

Надзвычай скромныя дзяржаўныя фінансавыя сродкі прадбачаны на культурныя справы ў Беластоцкім ваяводстве. Таму трэба выходзіць з ініцыятывай і аказваць помач у развіцці грамадскіх чынаў у напрамку пабудовы клубаў, вясковых кіно і гэтак далей. Як шырока ўключаецца беларускае насельніцтва ў грамадскія чыны ў гэтым напрамку, сведчаць наступныя прыклады. Пабудаваць клубы грамадскім чынам абавязаліся сяляне такіх вёсак як: Андрыянкі, Плюшчы, Арэхавічы, Кнарыды, Гусакі, Крываціцы, (Бельскі пав.); Кузава, Навасады (Гайнаўскі пав.); Валілы-Станцыя, Калодна, Зарэчаны, Грыбаўцы, Случанка, (Беластоцкі пав.), Мілейчыцы, Клюкава, (Семяціцкі пав.), Кузніца (Сакольскі пав.) і інш.

На нізкім узроўню стаіць у Беластоцкім ваяводстве развіццё сельскай гаспадаркі. Таму асаблівую ўвагу звяртаецца на грамадскія чыны сялян у галіне меліярацыі, пабудовы дарог і г. д. І ў гэтым напрамку насельніцтва беларускіх вёсак выказала шмат ініцыятывы. У адным толькі Беластоцкім павеце звыш 20 вёсак прынялі абавязацельствы ў напрамку меліярацыі і пабудовы дарог.

III З'езд ПАРП прычыніцца да яшчэ большага разбуджэння ініцыятывы грамадства ў напрамку гаспадарчай актывізацыі асабліва адсталых раёнаў нашай краіны і будзе далейшым крокам наперад, да ўзняцця матэрыяльнага ўзроўню насельніцтва, пабудовы сацыялізма ў Польскай Народнай Рэспубліцы.

Беларускае грамадска - культурнае таварыства выхоўваючы насельніцтва ў духу пралетарскага інтэрнацыяналізма, у духу як найлепшага сужыцця беларусаў з народам польскім паложыць усе намаганні на тое, каб у нашую супольную мэту — пабудову сацыялізма быў таксама як найбольшы ўклад і беларускага насельніцтва пражываючага ў Польшчы.

ВІКТАР ШВЕД
Сакратар Галоўнага праўлення Беларускага грамадска - культурнага таварыства

СТАНІСЛАЎ ЗЕМБІЦКІ

ЧЫРВОНЫ СЦЯГ

Яго тканіна простая, як тая блуза,
Што на плячах рабочага і селяніна.
Крывавяць яго раны ў люты жар і сцюжу.
І праз стагоддзі імкнецца ўдаль няспынна

Ніколі ён не кланяўся. Калі ж схіляўся,
Дык толькі над народам, над труной героя,
Каб вечным пурпурам акрыць і каб яна ўся
Палала велічнай нягаснучай зарою.

Не знае ён няпэўнасці, часамі толькі
Хіснецца, калі джала кулі ў грудзі ўп'ецца.
Няхай зямля дрыжыць, шалее вецер золкі,
Ізноў узняўся ён і не паддаўся смерці.

Ён мае дрэўка стромкае, як ствол таполі,
Як інструмент, патрэбнае далоням.
І той, хто ўзяў яго, у долі і ў нядолі
Апору знойдзе ў ім і будзе йсці нястомна.

А толькі да яго сваё прытуліш сэрца, —
Варынскага пачуеш кашаль, звон кайданаў
І тую цішыню, што панавала ў свеце,
Калі ў рашучы бой мы йшлі супроць тыранаў.

Прыложыш да грудзей — і сэрца звон пачуеш,
Да вуснаў — і яны не схлусяць век, ніколі.
Як дзіцянё сваё, з мільёнаў рук бяру я
І ўзношу над зямлёй сцяг пераможнай волі.

Пераклаў М. ТАНК

Новапабудаваны будынак Дзіцячага Саду у Чорнай Вsi. (Чытай стар. 4—5).

Беларуская вечарына ў Беластоку

У сувязі з трэцяй гадавінай дзейнасці Беларускага грамадска - культурнага таварыства 28 лютага г. г. у памяшканні Дзяржаўных лясоў у Беластоку адбылася беларуская вечарына, якую арганізаваў Гарадскі Аддзел БГ-КТ.

На вечарыне была праведзена гутарка аб трохгадовай дзейнасці Таварыства і выступіў эстрадны калектыў аддзела. Затым да самай раніцы працягваліся танцы.

На вечарыне прысутнічала каля 500 асоб.

422 кніжак — падарунак з Мінска

Днямі Беларускае Таварыства дружбы і культурнай сувязі з заграніцай у Мінску ў падарунку бібліятэцы БГ-КТ і Літаратурнаму аб'яднанню пры рэдакцыі «Ніва» прыслала 422 кніжак. Гэты каштоўны падарунак складаецца з выбару кніг па мастацкай літаратуры і твораў класікаў марксізма.

Сямнаццатага лютага г. г. ГП БГКТ атрымала юбілейнае выданне — «Савецкая Беларусь у ілюстрацыях», якое ў 1958 годзе выпусціла рэдакцыя выяўленчай прадукцыі Дзяржаўнага Выдавецтва БССР.

Падарунак пераслаў Інстытут гісторыі Беларускай Акадэміі Навук у Мінску.

(ся)

„Z dumą możemy mówić o tym, że komuniści polscy byli tymi, którzy w ciągu 20 lat panowania polskiej burżuazji nieustannie walczyli o wyzwolenie narodowe ludu białoruskiego i nigdy nie wahali się potępiać polityki ucisku narodowego, prowadzonej przez polską burżuazję."

W. GOMUŁKA

(Na wiecu w Mińsku 2.XI.1958 r.)

Нядаўна адбылася магутная забастоўка ў вугальным басейне Барынадж у Бельгіі.

На здымку: Інтэрвенцыя паліцыі у Джымапс, дзе забастоўшчыкі ўстрымалі рух на вуліцы.

„За вашу і нашу свабоду"

Меў 18 год, калі пачаў рэвалюцыйную дзейнасць.

У студзені 1939 года з групай таварышаў едзе нелегальна ў Францыю. Там прымае актыўны ўдзел у французскім рэвалюцыйным руху, асабліва ў асяроддзі польскай працоўнай эміграцыі.

З першых дзён акупацыі — у радах камуністычнага руху супраціўлення. Атрымоўвае асабліва важнае заданне да выканання на парыжскім аэрадроме. Дзейнічае з групай пяці камуністаў з Польшчы. 25 студзеня 1942 года групу арыштавала гестапа.

21 ліпеня 1942 г. усіх арыштаваных гітлераўцы расстралялі.

Так загінуў 17 год таму назад Міхась Матысік — былы кіраўнік Берастаўіцкага райкома КПЗБ і член Беластоцкага акругозага камітэта.

Для ўшанавання памяці Марыі Д'ямент, Міхася Матысіка і Станіслава Тапароўскага — польскіх камуністаў, якія змагаліся і загінулі ў шэрэгах французскага руху супраціўлення «За вашу і нашу свабоду» Клуб Міжнароднага друку і кніжкі ў Варшаве днямі арганізаваў вечар успамінаў.

Урачыстасць адкрыў палкоўнік Б. Елень. Таварышы загінуўшых падзяліліся з прысутнымі ўспамінамі.

З успамінамі аб Міхасю Матысіку выступіў старшыня Галоўнага праўлення Беларускага грамадска - культурнага Таварыства Уладзімір Станкевіч. На здымку: Міхась Матысік.

Рэкагнасцыроўка брытанскага прэм'ера

Тэрмін рэкагнасцыроўка ў англійскай мове мае даволі шырокае значэнне.

У перакладзе на нашу мову ён можа абазначаць разведанне, расследаванне і проста разведку.

Вядома, што перад паездкай ў СССР брытанскі прэм'ер Макмілан карыстаючыся гэтым тэрмінам для акрэслення характару падарожжа, не меў на думцы ніякай іншай разведкі, як толькі дыпламатычную.

Аднак справа ў тым, што самае імкненне пазнаць перакананні і погляды іншых асоб ненамагаючыся акрэсліць уласнае разважлівае становішча не прыносіць належных вынікаў у міжнароднай палітыцы. Зрэшты, на працягу 10 дзён сваёй пабыўкі ў Савецкім Саюзе Макмілан не толькі хацеў пазнаць погляды савецкіх правадыроў (прэм'ер Хрушчоў выявіў іх апошнім часам усебакова), але імкнуўся таксама пераканацца ці ўрад Савецкага Саюза падрыхтаваны на тое, каб намеры свае ў справе Бярліна і Германіі ажыццяўляць нават тады, калі Захад не згодзіцца.

У часе пабыўкі ў Маскве брытанскі прэм'ер даведаўся аж надта многа доказаў аб рашучасці Савецкага Саюза з аднаго боку і аб самай шчырай ахвоце развязаць гэтыя спрэчныя праблемы з другога боку.

А, што ж прывёз Макмілан Хрушчову за гэта?

Згоду на правядзенне перагавораў аб магчымасцях пашырэння культурнага і, магчыма, гандлёвага абменаў. Калі разыходзіцца аб асноўныя справы, вырашэння якіх дамагаецца Савецкі Саюз і ўвесь міралюбівы свет, Макмілан і яго міністр замежных спраў — Лёйд правялі тыпова англійскую стрыманасць, якая на жаль не абазначала іх маўклівасці, а проста тое, што ў іх няма ніякіх прапаноў адносна такой важнай справы, якой з'яўляецца мірнае пагадненне з Германіяй і давядзенне да мэты праблемы Бярліна.

Дзяржаўныя дзеячы Вялікабрытаніі не прадставілі ніякіх ідэй, якія ўрад Савецкага Саюза змог бы разважыць і прыняць адпаведнае вырашэнне. У сувязі з гэтым карэспандэнты Захаду, якія прыехалі ў Маскву падкрэсліваюць, што савецкая грамадскасць больш захаплялася бараняй шапкай Макмілана, чым яго ідэямі. Вялікабрытанскі прэм'ер аказаўся вярнейшым прыхільнікам заходняй дактрыны, чым думалі, два тыдні таму назад, яго партнёры з Захаду.

Агульна пабыўку Макмілана ў СССР Захад акрэслівае «няўдачнай рэкагнасцыроўкай». Няўдачнай і таму, што адчуў Макмілан, што Савецкі Саюз не кідае слоў на вецер.

Трэба, нарэшце, пакончыць у міжнароднай палітыцы з самымі ветлівымі ўсмешкамі. Гады два, тры таму назад, яны яшчэ маглі прадвяшчаць разрадку ў халоднай міравой атмасферы.

Сёння самыя ўсмешкі нічога не значаць. Самы час на другі крок — канструктыўныя перагаворы, якіх перспектывай павінен быць моцны, непарушны мір. Гэта і мае на ўвазе апошняя нота савецкага ўрада, якая нагадвае Захаду аб неабходнасці склікаць перагаворы на вышэйшым узроўню.

Калі б тэмай перагавораў была германская праблема Савецкі Саюз лічыць неабходным удзельнічаць у іх прадстаўнікам Польшчы і Чэхаславакіі побач з прадстаўнікамі абедзвюх германскіх краін. Парытэтныя асновы маюць тую дадатную рысу, што Савецкі Саюз не выступаў бы ўпаасобку ў абароне прынцыпаў дэмакратычнага і мірнага аб'яднання ГФР і ГДР. І ў гэтым выпадку заходнія дзяржавы павінны звяртаць вялікую ўвагу на голас Польшчы і Чэхаславакіі, як дзяржаў - суседзяў, якія моцна пацярпелі ад гітлераўскага мілітарызма.

Польскі ўрад і народ моцна падтрымлівае прапановы Савецкага Саюза.

Доказам эластычнасці становішча Савецкага Саюза з'яўляецца тое, што прапануючы перагаворы на вышэйшым узроўню ён зусім не адкідае канферэнцыі міністраў замежных спраў Канферэнцыя павінна распачацца ўжо ў красавіку, працягвацца не даўжэй, як два-тры месяцы і падрыхтаваць грунт для будучых перагавораў на ўзроўню.

Савецкаму Саюзу разыходзіцца перад усім аб тое, каб істотных, самых важных міру пытанняў не растапіць у працэдуральным пустаслоўі, якое ў мінулым не раз перашкодзіла вынесці нейкае астатковае вырашэнне.

Макмілан, які ў Савецкім Саюзе пераканаўся аб інтэнцыях савецкага ўрада, будзе мець магчымасць пазнаёміць з гэтымі інтэнцыямі правадыроў заходніх дзяржаў.

Але ці гэта зробіць уплыў на становішча Захаду? Неўзабаве пераканаемся.

УЛ. ЛАЗІНСКІ

Польшча ў паэзіі народаў свету

Нядаўна Дзяржаўны выдавецкі інстытут выдаў цікавую кніжку вершаў — п. з. «Польшча ў паэзіі народаў свету». Кніжка з'яўляецца анталогіяй вершаў аб Польшчы замежных паэтаў розных перыядаў і ахоплівае вялікі адрэзак часу, ад XVI стагоддзя да сучасных дзён.

У гэтай арыгінальнай анталогіі прадстаўлена таксама і Беларусь. Можна мець толькі жаль да Яна Спевака, аўтара кніжкі, што беларускай паэзіі адвёў непрапарцыянальна мала месца. У кніжцы, якая налічвае каля 500 старонак, змешчаны толькі чатыры вершы Танка. Шкада, што ў ёй не знайшліся і іншыя беларускія паэты, у творчасці якіх выступае польская тэматыка. А такіх паэтаў беларуская паэзія мае не мала. (рл)

П. БАРАШАЎ і В. КІТАІН 4)

(Дакументальная аповесць, расказаная палкоўнікам П. Н. Сахаравым і Нагаевым).

Моцным, рэзкім штуршком бота маёр ударыў па руцэ. Рэвальвер паляцеў у бок, а Караткоў у той жа момант абрушыўся на незнаёмага. Той спрабаваў адступіць, зачапіўся і паваліўся, цягнучы за сабой маёра. Кароткі ўдар у жывот адкінуў Караткова на калоду, і не паспеў ён апамятацца, як незнаёмец, з чэпкасцю кошкі ўжо насеў на яго і спрабаваў выхапіць рэвальвер з бакавой кішэні ватоўкі маёра. Аслабіўшы руку на нейкае імгненне, Караткоў дазволіў незнаёмцу засунуць руку ў кішэнь і тут жа вывернуўшыся на грудзі, падмінаючы пад сябе праціўніка. Яны змагаліся моўчкі. Незнаёмы стараўся дацягнуцца да стрэльбы, якая валялася на баку, а Караткоў да кішэні, дзе ляжаў яго ТТ. Двойчы ўдарыўшы праціўніка галавою і адкінуўшы яго на плечы, маёр ускочыў, нарэшце, на ногі, выхапіў пісталет і адступіў назад.

— Ні з месца, буду страляць! — задыхаючыся, загадаў маёр, але, на яго здзіўленне, незнаёмец раптам набраў поўныя грудзі паветра і, склаўшы рукі рупарам, закрычаў што меў сілы:

— Сюды-ы, таварышы! Тут ён! На дапамогу!

Караткоў нічога не разумеў.

— Чаго крычыш? Хто ты?

— А ты хто? — спытаў, у сваю чаргу чалавек, непрыкметна паднімаючыся на руках.

— Ляжаць! — зноў загадаў Караткоў. — Чаго крычыш?

Пачуўшы голас Караткова, незнаёмы шырока адкрыў вочы і, адскочыўшы ад нечаканасці назад, выдыхнуў:

— Таварыш маёр? Вы?..

— Я... — нічога не разумеючы адказаў Караткоў, працягваючы трымаць пісталет нагатове.

— Дазвольце прадставіцца: лейтэнант Гусеў, работнік Баранавіцкага аддзялення дзяржбяспекі. З трэцяй групы прачосвання... Вось дык сустрэча!.. — не без іроніі вымавіў ён і, не апасаючыся, падняўся з зямлі і працягнуў руку маёру.

— Я вас бачыў у Баранавічах. Добра, што голас ваш запомніў, а то перастралялі б мы адзін другога, як курапатак, — смяяўся Гусеў, калі Караткоў прыпомніў у гэтым маладзенькім незнаёмым лейтэнанта з мясцовых чэкістаў. Яны дапамаглі друг другу ачысціць ватоўкі ад прыліпшага галля, травы і імху.

— А пісталецік трэба трымаць каля бядра, калі крычыш «рукі ўверх!». Шукайце вось яго цяпер! — барматаў Караткоў, поўзаючы па траве на каленях і дапамагаючы Гусеву шукаць ТТ, выбіты ім з рук лейтэнанта.

— Ведаю, таварыш маёр. Але ж думаць было некалі: так усё нечакана выйшла...

— Магло быць горш. Ну, ды што цяпер гаварыць аб гэтым. Вам куды выходзіць?

— Да вёскі Купіскай. Тут кіламетраў дванаццаць засталося. Да світання паспеем, калі нічога не здарыцца.

Маёр моўчкі кіўнуў галавою, і яны рушылі ў бок вёскі.

Світаць толькі пачало, калі Караткоў і Гусеў выйшлі да аколіцы Купіскай. Маёр так стаміўся і замёрз, што прылёг у стог сена і зачыніў вочы. Ён задрамаў, і калі мінуты праз дзве абудзіўся ад нецярплівых штуршкоў Гусева, уздрыгнуў ад нечаканасці.

Злева на прасёлачную дарогу з лесу ішоў чалавек. Не той, якога Караткоў бачыў у пушчы, — гэта быў высокі і статны, абуты, ды й ватоўка на ім была новенькая. Але штосьці чужое, насцярожанае было ва ўсім яго абліччы і лёгкай слізкай паходцы. Караткоў адпоўз за стог. За ім адпоўз і Гусеў.

Па прасёлку пралятала грузавая машына. Незнаёмы падняў руку, шафёр затармазіў, спыніўся, высунуўся з кабіны. Яны аб нечым пагаварылі. Незнаёмы аддаў грошы шафёру і лёгка ўскочыў у кузаў. Машына рушыла і схавалася на павароце вясковай вуліцы. Вакол зноў стала так жа ціха і спакойна, як пяць мінут назад, толькі хвост пылу доўга яшчэ вісеў над дарогай.

З трудом дабраўшыся да райцэнтра, Караткоў папрасіў злучыць яго з Сахаравым.

— Таварыш палкоўнік! Здаецца, папка «Квадрат Б-52» пачынае папаўняцца. У лесе сустрэў незнаёмага. Была перастрэлка. Ён уцёк... Так, у мяне ўсё ў парадку. У вёсцы Купіскай на грузавую машыну сеў падазроны чалавек высокага росту, апрэты ў

(Працяг на стар. 6)

Масквіч

(Ад нашага карэспандэнта)

Вестку аб тым, што сёння наведаем Маскоўскі завод малалітражных аўтамабіляў нашыя турысты ўспрынялі з вялікім задавальненнем. Кожнаму хацелася пабачыць, як гэта робяцца папулярныя і ў нашай краіне «Масквічы».

Нас сустрэла група камсамольцаў завода на чале з сакратаром фабрычнага камітэта.

У доме вялікага, выдатна абсталяванага фабрычнага клуба камсамольцы расказалі нам гісторыю свайго завода.

Ен зусім малады. Першую серыю малалітражных аўтамабіляў — 20 штук выпрадукавана тут пасля заканчэння Айчыннай вайны у 1946 годзе. У гэтым жа годзе па рашэнню ЦК Камсамола на завод прыйшла моладзь. З гэтага часу і пачалася масавая прадукцыя аўтамабіляў. Зараз тут працуе звыш 15 тысяч рабочых (пераважна моладзь), у тым ліку каля 400 інжынераў і 700 тэхнікаў. У суткі завод выпускае 200 новых «Масквічоў», якія экспартуюцца ў 34 замежныя краіны. Кошт прадукцыі аднаго «Масквіча» 11.200 рублёў. Рынкавая цана— 25 тысяч рублёў. Як з гэтага бачым, дзяржава мае не малы даход з прадукцыі «Масквічоў».

У які б цэх завода мы не зайшлі, усюды парадак, чысціня. Нідзе не бачыў, каб станок стаяў бяздзейна, а рабочы адсутнічаў.

— На дысцыпліну працы, — падкрэслівалі камсамольцы, — кладзецца ў нас вялікі націск. Візуальная прапаганда стаіць тут таксама на высокім узроўні. У кожным цэху ёсць свая прафесіянальная і сатырычная насценгазета. Маса лозунгаў, транспарантаў. Нічога дзіўнага, кожны цэх мае сваю агітацыйную групу. Агульную пашану маюць на заводзе перадавікі працы. У кожным цэху ёсць ганаровая дошка, за шклом якой выстаўлены фатаздымкі перадавікоў з дапіскамі аб іх подзьвігах. Кідаецца ў вочы вялікая механізацыя і гэта ўсіх працэсаў прадукцыі.

Матэрыяльная сітуацыя рабочых нядрэнная. У сярэднім рабочы зарабляе ў месяц 950 рублёў. Завод мае 2 сярэднія школы. Хто з рабочых не мае закончанай сярэдняй адукацыі, абавязаны вучыцца. Завод мае свой піянерскі лагер на 1.600 месц у курортнай мясцовасці пад Масквой, некалькі ясляў і дзіцячых садоў.

Кожны месяц 167 рабочых завода адпачываюць у завадскіх дамах адпачынку, пры гэтым 70 прац кошту за адпачынак плацяць прафсаюзы. 15 прац. рабочых маюць зусім бясплатныя месцы ў дамах адпачынку.

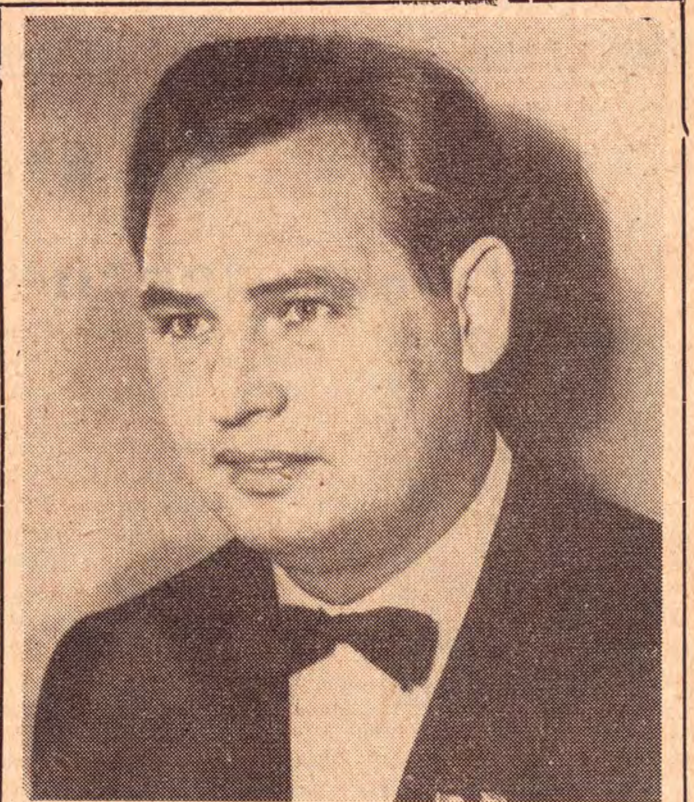
Завод мае ўласную паліклініку, у якой працуе 44 лекары, уласны харчавы камбінат. Харчаванне не дарагое. Напрыклад абед, які складаецца з трох блюдаў, каштуе тут у сярэднім 3 рублі. Звыш 500 рабочых завода маюць ужо ўласныя «Масквічы». Аднак у сапраўднасці купіць «Масквіч» нялёгкая тут справа.

— Неаднойчы, — гаварыў мне адзін рабочы, — даводзіцца гадамі чакаць у чарзе, каб атрымаць. У Маскве вялікі попыт на «Масквічы».

Добра на заводзе развіваецца і спартыўнае жыццё. Аб яго розмаху сведчыць хаця б такі факт, што тут 21 майстроў спорту СССР, 40 футбольных каманд, 15 гакейных каманд.

На развітанне з камсамольцамі завода кожны з нас атрымаў на ўласнасць «Масквіча». І хоць гэта былі «Масквічы» мініятурныя, якія носяцца на кляпе пінжака, аднак для нас была гэта вельмі прыемная памятка з аўтамабільнага завода Масквы.

ВАСІЛЬ БАРШЧЭЎСКІ

Леанід Бражнік — беларускі бас на сцэне тэатра ім. А. Венгеркі ў Беластоку.

фота — Я. Р.

Вестки з БССР

СХОДЫ, ПРЫСВЕЧАНЫЯ ВЫНІКАМ XXI З'ЕЗДУ КПСС

У Беларусі, як і ў цэлым Савецкім Саюзе, праходзяць сходы партыйнага актыву і сходы пярвічных партарганізацый, на якіх абмяркоўваюцца вынікі работы нечарговага XXI з'езда КПСС і задачы партыйных арганізацый па выкананню прынятых ім рашэнняў.

ЗА ГАДЫ СЯМІГОДКІ

За сем год у Беларусі значна ўзрасце паліўная прамысловасць. Будзе пракладзены газаправод з Дашавы на Мінск і далей на Ленінград, што дасць магчымасць газіфікаваць многія гарады і населеныя пункты. З выкарыстаннем прыроднага газу кошт штогод спажываемага рэспублікай паліва скароціцца больш чым на 100 мільёнаў рублёў. У Беларусі ўступіць у строй першы нафтаперапрацоўчы завод у Полацку — адзін з буйнейшых заводаў у СССР і Еўропе. Аб'ём вытворчасці торфу ў БССР у 1956 годзе дасягне 14,8 мільёна тон.

ПА ПРАГРАМЕ МІЖНАРОДНАГА ГЕАФІЗІЧНАГА ГОДА

Беларускія вучоныя працягваюць цікавыя даследванні па праграме Міжнароднага геафізічнага года.

Інстытутам геалагічных навук Акадэміі навук БССР у Валожыне створана геафізічная станцыя. Тут кругласутачна праводзіцца рэгістрацыя зямных токаў. У Плешчаніцы заканчваецца будаўніцтва геафізічнай абсерваторыі. У Мінску абсталявана станцыя візуальных назіранняў за рухам штучных спадарожнікаў Зямлі. Шырокую праграму назіранняў у 12 пунктах рэспублікі праводзіць ўпраўленне гідраметслужбы БССР.

60-ГОДДЗЕ КАНСТАНЦЫІ БУЙЛЫ

У сувязі з 60-годдзем з дня нараджэння Канстанцыі Буйлы ў клубе пісьменнікаў БССР адбыўся вечар прысвечаны творчасці паэтэсы.

З цёплым словам на вечары выступіла Канстанцыя Буйла. Яна падзякавала сябрам за ўвагу да яе і прачытала новы верш.

РЭДКАЕ ВЫДАННЕ

Нядаўна ў Мінску знойдзены рэдкі экземпляр часопіса «Новы прамень» № 1 за 1926 год. Гэты часопіс выдаваўся студэнтамі, выхадцамі з Заходняй Беларусі, якія вучыліся ў Пражскім Універсітэце.

(рл)

Просім прабачэння

У папярэднім нумары на «Літаратурнай старонцы» з віны рэдакцыі здарылася непрыемная памылка.

Верш «Ноччу» надрукаваны як верш Анатоля Хлябіча, а ў сапраўднасці аўтар яго — Мікола Базылюк. За памылку просім прабачэння аўтара і чытачоў.

ЯНКА БРЫЛЬ

9)

Сэрца камуніста

Група ішла па «зонах пустыні» — жахлівы след фашызма! — дзе на працягу дзесяткаў кіламетраў не было ні жывое душы, ні страхі, ні акна: адны пажарышчы, пакрытыя не патупаным снегам... Не раз ішла яна па зямлі, вызваленай ад захопнікаў партызанамі. У райцэнтры Ушачы, напрыклад, працавалі савецкія ўстановы, лесапільны завод; у вёсках дзеці вучыліся, штабы партызанскіх атрадаў карысталіся тэлефоннай сувяззю — са звонкімі, жывымі дратамі на новых слупах.

Беларусь змагалася.

У канцы снежня спецгрупа ўвайшла з поўначы ў Налібоцкую пушчу.

Яшчэ як толькі яны перайшлі лінію фронта і сустрэліся з групай партызан - разведчыкаў, што прабіраліся ў Маскву, у Беларускі штаб партызанскага руху, Павел пачуў доўгачаканы расказ пра дзейнасць народных мсціўцаў у яго родных мясцінах.

У наднёманскіх раёнах — Стаўбцоўскім, Мірскім і Любчанскім, значна далей на поўдзень, да самай чыгункі Мінск — Баранавічы добра вядомымі былі два атрады: «Камсамольскі» і «Міцькаўскі». Першы — сваімі частымі падрывамі на «жалезцы», другі — засадамі і нечаканымі налётамі «нёманскіх казакаў» на варожыя паліцэйскія гарнізоны. Як-жа хацелася Паўлу хутчэй убачыць землякоў, хутчэй самому ўвайсці ў іх баявую сям'ю..

Гэтая мара неўзабаве збылася. У тыя дні, калі і ў лясы, і ў вёскі Наднямоння найбольшай узнагародай за шчырую баявую працу даляцела вестка пра Сталінградскую перамогу. Паўла паслалі ў разведку на паўднёвую ўскраіну пушчы. Жаданым госцем лабываў ён у партызанскіх зямлянках, што хаваліся ў так знаёмым яму, былому лесарубу, гушчары, у родных Ярэмічах і ў іншых вёсках наваколля, дзе не пазарасталі яшчэ ў людскай памяці яго падпольныя сцежкі, дзе, як учарашні светлы ранак, успаміналіся вераснёўскія дні вызвалення і месяцы свабоднай, радаснай працы.

Дарагія сябры - аднагодкі, таварышы па барацьбе з пілсудчынай, дарагая, цудоўная моладзь, — як непахісна, як весела верылі вы ў перамогу, як нястомна вы працавалі для справы народа! Многа звычайных драўляна - саламяных вёсак стала непрыступнымі для ворага; звычайныя, простыя мужчыны і хлопцы, нават хлапчукі сталі грознымі падрыўнікамі і маладзецкімі кавалерыстамі. Адарваныя ад Радзімы, пакінутыя ў змрочнай, жахлівай несвядомасці, толькі па заклiку сэрца, што білася ў такт біенню сэрца народнага, сэрца роднай Камуністычнай партыі, выйшлі яны на змаганне з фашызмам у самыя цяжкія, чорныя дні першага перыяду вайны, выйшлі — спаліўшы за сабой усе масты, біцца не на жыццё, а на смерць. Жорсткай, суровай была барацьба. Часта палалі захопленыя гітлераўцамі вёскі; сагнаныя ў гумны, гарэлі старыя бацькі і маленькія дзеці... Так было ў Лядках, у Новым Сяле... Ды ад гэтага толькі мацней зацiскаліся зубы, гартаваліся нервы, мацнела рука народных мсціўцаў. Паняцце фронта і тылу не існавала — фронт быў навокал. У партызанскім лексіконе назаўсёды было закрэслена слова палон: апошняя куля, апошняя граната — для самага сябе. Трапіўшы ў рукі ворага, моцна паранены або кантужаны юнак і пад слупамі шыбеніцы пляваў у твар фашызму. І тут, у Наднямонні, як і на ўсёй часова захопленай гітлераўцамі савецкай зямлі, быў партызанскі край, дзе гадам у блакітна - шэрых і чорных шынялях не спалася нават і за дратамі, у дзотах гарнізонаў.

Самыя блізкія для Паўла людзі — Валодзева сям'я, не здолеўшы эвакуіравацца, жыла ў роднай вёсцы. Пра лёс Валодзі, які ў гэты час працаваў па справах забеспячэння партызан пры штабе Заходняга фронта, сям'я нічога не ведала. Мясцовыя фашысты — паліцэйскія і бургамістры — здаволена запэўнівалі, што яны, Царук і Жалезняковіч, «самыя заядлыя камуністы», захоплены і знішчаны ў першыя дні вайны. Алена зноў цярпліва чакала і верыла ў перамогу, старэйшы Валодзеў сын, юнак Шура, — разам з іншымі камсамольцамі ўзяўся за зброю. Якой жа радаснай была іх сустрэча, якую вестку прынёс ім Павел з Вялікай зямлі!..

Як сустракалі, як прагна слухалі Паўла яго баявыя сябры па польскаму падполлю, з якім захапленнем і зайздрасцю глядзела моладзь на лічбу 1942 выбітую на яго аўтамаце!.. На ўсім шляху ад лініі фронта лічба гэтая была і пропускам, і доказам, што ўсе яны, сябры па спецгрупе, — адтуль, дзе родная Масква, дзе ўсемагутная партыя.

Вясной 1943 года Павел Арсеньевіч увайшоў у баявую дружную, зямляцкую сям'ю атрада «Камсамольскі». Спачатку ён быў радавым мінёрам. Нялёгкая яна — бяссонная страшная для ворага праца партызанскага падрыўніка. Вялікія пераходы пад грузам толу, часта выпраўленага са снарадаў, сырая, халодная зямля, якую неаднойчы даводзілася абмацваць грудзьмі, — усё гэта моцна падарвала і так небагатую Паўлаву сілу. Толькі праз месяц урач суседняй Чкалаўскай брыгады сяк-так справіўся з малярыяй і агульнай слабасцю мінёра. Сябры не пусцілі больш Паўла на «жалезку», прызначыўшы яго інструктарам падрыўной справы атрада.

Улетку сорак трэцяга года гітлераўцы блакіравалі Налібоцкую пушчу дзесяткамі тысяч рэгулярнага войска з намерам разлічыцца, нарэшце, з партызанамі канчаткова. Некалькі дзён «Камсамольскі» і «Міцькаўскі» атрады, побач з іншымі атрадамі, тры-

(Працяг на стар. 6)

Беластоцкі павет

Нашыя перспектывы

Беластоцкі павет мае выразна сельскагаспадарчы характар. Сельская гаспадарка ёсць і будзе ў далейшым асноўнай галінай народнай гаспадаркі нашага павета.

Асноўныя напрамкі развіцця сельскай гаспадаркі павета ў бліжэйшыя гады — гэта развіццё жывёлагадоўлі, асабліва малочных кароў, і агародніцтва. Ужо ў мінулым годзе сяляне павета пабудавалі 2.000 метраў шкляных інспектаў (цяплярняў) і 8 сховішчаў на фрукты і агародніну.

Калі гаварыць аб развіцці жывёлагадоўлі, то стан пагалоўя жывёлы да 1965 года павінен павялічыцца на 21,7 прац. і ў пералічэнні на 100 гектараў угоддзяў будзе прадстаўляцца наступным чынам.

Жывёла	1957 г.	1959 г.	1965 г.
кароў	31,7	33	39,6
свіней	54	57,2	63,1
авечак	37,5	37,6	38
коней	13	13	12,5

Але, каб атрымаць такія вынікі неабходна павялічыць, і ў значнай колькасці, кармавую базу. На тэрыторыі нашага павета ёсць агулам каля 49 тысяч гектараў сенажацяў і пасбішч. Нажаль, толькі 7.570 гектараў з іх застаюцца загаспадараванымі. Рэшта сенажацяў пераважна забалочаныя і зусім запушчаныя. Таму неабходнай з'яўляецца далейшая меліярацыя і культурнае загаспадараванне гэтай велізарнай плошчы балот.

Прадбачана, што ў гадах 1959—1965 наш павет атрымае з дзяржаўнага фонду 60 мільёнаў зл. на меліярацыю. За гэтую суму грошай будуць рэгуляваны рэкі агульнай даўжынёй у 144 кіламетраў, выкапаны меліярацыйныя равы даўжынёй 225 кіламетраў і загаспадараваны 2.000 гектараў сенажацяў. Усё гэта дасць магчымасць павялічыць пагалоўе жывёлы прыблізна на 6 тысяч штук, прытым павялічыцца і малочнасць кароў.

Аднак за дзяржаўны кошт усяго гэтага не зробіцца. Патрэбная тут дапамога саміх сялян, каб яны вышлі з шырокім флангам грамадскіх чынаў. А трэба сказаць, што сяляне Беластоцкага павета вельмі актыўна ўключаюцца ў калектыўную працу. Напрыклад: жыхары вёскі Пянькі пасля загаспадаравання часткі сваіх сенажацяў павялічылі пагалоўе кароў са 130 на 300 штук, а жыхары Грабаўкі са 130 на 320 штук. Агулам сяляне нашага павета ў гонар III З'езду ПАРП прынялі меліярацыйных абавязацельстваў на суму 1.200 тысяч зл., у выніку чаго яны загаспадаруюць 210 гектараў сенажацяў.

На тэрыторыі нашага павета ёсць каля 5 800 гектараў зусім неўраджайных палёў. У гадах 1959 — 65 прадугледжваецца засеяць лесам каля 4 тысяч гектараў гэтых палёў. У гэтым могуць нам шмат дапамагчы настаўнікі і школьнікі. Хочам, каб пры кожнай школе быў арганізаваны квартал вырошчвання дрэвак. Думаю, што ёсць такія магчымасці, каб нашы школьнікі за 2—3 гады выгадавалі хоць 1—5 мільёнаў дрэвак, якія будуць пасаджаны на неўраджайных палях. Аб карысці лясоў, не варта і гаварыць. Кожны аб гэтым ведае.

У Беластоцкім павеце побач з сельскай гаспадаркай не малую ролю адыгрывае і прамысловасць. Да ключавой прамысловасці ў павеце залічваем тэкстыльныя прадпрыемствы ў Васількаве і Міхалове, прадпрыемства прэцізійных вырабаў у Чорнай Вёсцы і тартакі ў Супраслі і Чорнай Вёсцы. Другой галінай прамысловасці ёсць дзяржаўная і кааператыўная мясцовая прамысловасць. У гадах 1959—1965 будзе праводзіцца далейшая разбудова ўсіх нашых прадпрыемстваў. Апрача гэтага ў бліжэйшы час у Гарадку распачне прадукцыю філіял Беластоцкай фабрыкі плюшу. Закончыцца таксама пабудова Павятовага прадпрыемства прэфабрыкатаў. Запланавана пабудова сталярні ў Супраслі і прадпрыемства вырабу дыкты ў Васількаве.

Далейшае развіццё нашай прамысловасці гарантуе працу для новых 3,5 тысяч чалавек і такім чынам вырашыцца ў нас праблема ізлішку рабочай сілы.

Так, у асноўным прадстаўляюцца планы і перспектывы далейшага гаспадарчага развіцця нашага павета.

Ці ёсць магчымасць для рэалізавання нашых планаў?

Пастаяннае развіццё, грамадскіх абавязацельстваў, у галіне пабудовы новых школ, дарог, меліярацый і г. д., сведчыць аб тым, што значна пашырыўся кругагляд сялян нашага павета. Земляробы пачалі выбягаць далей думкамі, за мяжу сваёй гаспадаркі, і пачалі думаць катэгорыямі грамады, павета. А калі так, дык ёсць у нас магчымасці поўнасцю рэалізаваць намечаныя планы.

ЯЎГЕНЬ СТШАЛКОЎСКІ
старшыня Прэзідыума ПРН у Беластоку

Ці ведаеш, што...

...Агульная плошча Беластоцкага павета выносіць 223,581 гектараў. Гаспадарчых угоддзяў у павеце звыш 121.000 гектараў і лясоў 75.700 гектараў (62.290 гектараў дзяржаўных і 13.487 гектараў сялянскіх). Сацыялістычны сектар займае 1.3 прац. плошчы гаспадарчых угоддзяў.

Усе ў нас маюць роўныя правы

Калі вы паедзеце ва ўсходнюю частку Беластоцкага павета, дык пачуеце тут выключна беларускую мову. І гэта не выпадкова — звыш 20 прац. насельніцтва нашага павета — гэта беларусы.

На тэрыторыі нашага павета разгортвае сваю дзейнасць Беларускае грамадска - культурнае таварыства, павятовы аддзел якога існуе ў Міхалове. У галіне культурнай дзейнасці Таварыства мае ўжо не малыя дасягненні. Існуе ў нас 7 беларускіх калектываў мастацкай самадзейнасці. Шырока вядомыя, нават за межамі нашага павета, беларускія калектывы з Гарадка і Новай Волі.

Усе гэтыя калектывы, дзякуючы свайму рэгіянальнаму характару, выдатна распаўсюджваюць сярод насельніцтва сваю беларускую нацыянальную культуру ў паэзіі, песнях і танцах.

Грамадскія і маладзёжныя арганізацыі нашага павета маюць у сваіх радах і палякаў і беларусаў.

Напрыклад у радах ЗМС каля 20 прац. — моладзь беларускай нацыянальнасці, а ў радах ЗМВ звыш 10 прац. Не малы таксама ўдзел беларускай моладзі ў працы ЛЗС, гуртках ЛПЖ і іншых арганізацыях. Трэба падкрэсліць, што беларуская моладзь наогул вельмі актыўна ўключаецца ў рэалізацыю гаспадарчых заданняў, і не мала прычыняецца да развіцця іншых форм грамадскага жыцця насельніцтва.

Супольная дзейнасць палякаў і беларусаў асабліва карысна ў нашых вёсках. Яна супрацьдзейнічае ўсялякім праявам нацыяналізма, узаемнай недаверлівасці, падазронасці, развівае і ўмацоўвае формы добрага, сапраўды прыязнага сужыцця.

Не малы ўдзел беларусаў і ў працы радаў нарадовых. Звыш 30 працаўнікоў грамадскіх, гарадскіх і павятовай радаў нарадовых нашага павета — гэта грамадзяне беларускай нацыянальнасці.

Прэзідыум ПРН у сваёй працы шмат увагі прысвячае справе развіцця беларускай асветы, каб стварыць беларускім дзецям усебаковыя магчымасці вучыцца на роднай мове. Ужо ў нашым павеце існуе 33 пачатковыя і адна сярэдняя школа, дзе беларуская мова выкладаецца як прадмет.

Рады нарадовыя, палітычныя і грамадскія арганізацыі аднолькава адносяцца да ўсіх жыхароў нашага павета, аднолькава ім дапамагаюць. У дзейнасці дзяржаўнага апарата не можа быць месца на дыскрымінацыю груп нацыянальнай меншасці.

Забеспячэнне спакойнага, штораз лепшага жыцця ўсім жыхарам нашага павета — гэта асноўная мэта дзейнасці павятовай рады нарадовай і яе прэзідыума.

ЯФРЭМ АЛЕКСІН
намеснік старшыні Прэзідыума ПРН у Беластоку.

Каб больш было у нас мураваных будынкаў

Апошнім часам у Беластоцкім павеце штораз буйней развіваецца прамысловасць будаўнічых матэрыялаў. У павеце існуе цяпер 6 дзяржаўных цагельняў, якія ў мінулым годзе выпрадукавалі 23.445 тысяч штук высокаякаснай цэглы. Аб пастаянным развіцці гэтых цагельняў сведчыць і той факт, што прадукцыя іх у параўнанні з 1951 годам павялічылася больш чым у 4 разы.

Апрача дзяржаўных, у павеце працуе 23 палявыя цагельні (17 з іх распачалі прадукцыю ў канцы 1957 года). Ячы ўжо выпрадукавалі амаль 2 мільёны штук цэглы.

У гадах 1959 — 1965 намечана далейшае развіццё прамысловасці будаўнічых матэрыялаў. Толькі адны дзяржаўныя цагельні ў 1960 годзе павінны выпрадукаваць 30 мільёнаў штук цэглы. У павеце назіраецца вялікія залежы дабраякаснай гліны, значыцца ёсць усялякія магчымасці дзеля таго, каб будаваць новыя цагельні. На бліжэйшыя гады прадугледжана пабудаваць новыя цагельні ў Супраслі, Хорашчы і Васількаве. Гэтыя цагельні ўжо ў 1961 годзе павінны выпрадукаваць каля 2 мільёнаў штук цэглы.

Прадбачыцца, што ў гадах 1959—1965 у павеце будзе працаваць звыш 30 палявых цагельняў, якія ўжо ў 1961 годзе здолеюць выпрадукаваць звыш 8 мільёнаў штук цэглы. (вб)

І ў Крыніцы ёсць вадзіца

Ёсць такая прымаўка, што «без вады і ні туды і ні сюды». Аб гэтым добра пераканаліся жыхары вёскі Крыніца, Беластоцкага павета, калі спрадвеку, за вадой вымушаны былі штодзённа хадзіць амаль кіламетр дарогі.

Цяжка было насіць ваду з адлеглай мясцовасці.

— Іронія лёсу і толькі, — гаварылі яны тады. Вёска то наша называецца Крыніца, а паспрабуй, дакапайся тут да вады. Таму ва ўсёй вёсцы не было ніводнага калодзежа. І людзі гадамі цягалі ваду на сваіх плячах з адлеглай мясцовасці, наракаючы на свой лёс.

Але ў 1957 годзе жыхары Крыніцы варухнулі розумам.

— Няма нам на каго спадзявацца, — гаварылі яны. — Трэба закасаць рукавы і супольнымі сіламі ўзяцца за працу.

У адлегласці 1 кіламетра ад Крыніцы, у зялёным ляску спрадвеку цякла крынічка. Менавіта адтуль вырашана правесці ў вёску вадаправод. На працу выйшлі ўсе: і старыя, і малыя. Ніхто не шкадаваў сіл і сродкаў.

— Абы толькі была вада, — гаварылі. Прэзідыум ПРН даацэньваючы добрую ініцыятыву сялян, пастанавіў дапамагчы ім. З дзяржаўнага фонду выплачана 220 тысяч злоты. У вёсцы пабудавана басейн. Куплена матапомпы. Ваду праведзена ў кожны дом.

У канцы мінулага года праца была закончана. З лясное крынічкі ў хаты жыхароў Крыніцы пацякла чыстая крынічная вада. Гэта было сапраўднае свята вады ў вёсцы. І хоць кошт пабудовы вадаправода не малы, бо амаль паўмільёна злоты, але цяпер вельмі выгодна, і жыць стала шмат лягчэй. Крынічная вада дадае чалавеку сілы.

Ніхто не шкадаваў сіл...

Жыць стала лягчэй. — кажа 87-гадовая Марыя Залеўская.

У гадах 1959 — 1965

Калектыў мастацкай самадзейнасці тэкстыльнай фабрыкі ім. Э. Плятэр у Васількове шырока вядомы ва ўсіх кутках Беласточчыны. У яго рэпертуары польскія і замежныя народныя песні і танцы.

На здымку: выступае балетная група з Васількова.

У калектыве сіла

У Беластоцкім павеце існуюць 4 сельскагаспадарчыя кааператывы ў Даражках, Лужанах, Зубрах і нядаўна арганізаваны ў Малынцы.

Адным з лепшых на Беласточчыне з'яўляецца сельскакааператыў у Даражках. Галоўны напрамак яго сельгасвытворчасці — агародніна. За продаж агародніны, члены кааператыва штогод атрымоўваюць вялікія даходы і з кожным годам становяцца замажнейшымі. Купілі ўласную грузавую машыну, пасадзілі 6 гектараў саду, які ўжо дае фрукты і закупілі шмат нявейшых сельскагаспадарчых машын.

Дружная праца ў калектыве ствараe вялікія магчымасці членам сельскагаскааператываў далейшага развіцця іх супольных гаспадарак.

Арганізацыя сельскагаспадарчых гурткоў у Беластоцкім павеце, мае штораз больш масавы характар. І не дзіва. Селянін заўсёды з ахвотай прыступае да таго, у чым бачыць карысць. А калі разыходзіцца аб сельскагаспадарчыя гурткі ў павеце, то хоць яны яшчэ зусім маладыя і мо' не вельмі вопытныя ў працы, а ўсё ж-такі кожны з іх мае добрыя вынікі.

Зараз існуе ў павеце 73 сельскагаспадарчыя гурткі, якія аб'ядноўваюць звыш 1.500 земляробаў.

Апрача гурткоў ёсць у павеце 23 калектывы гаспадарчай падрыхтоўкі і 5 вечаровых сельскагаспадарчых школ, у якіх вучыцца 150 сялян.

Адным з найлепшых у павеце гэта гурток у вёсцы Новае Аляксандрава. За грошы са складчын члены гэтага гуртка купілі камплект сельскагаспадарчых машын, які дае ім многа прыбытку. Толькі за працу сваёго малацільнага агрэгата гуртоўцы атрымалі ў мінулым годзе 26.000 злотых чыстага даходу. У бліжэйшай будучыні члены гуртка, пры дапамозе ўсёй вёскі, намераны пабудаваць святліцу, гараж для сваіх машын і закупіць яшчэ больш навейшых сельскагаспадарчых машын. Добра таксама працуюць сельскагаспадарчыя гурткі ў Калодне, Юшкавым Грудзе і Румейках. (вб)

Сяляне ў перадз'ездавым чыне

На заклік, «Належна сустрэць III З'езд ПАРП і тысячагоддзе дзяржавы», сяляне Беластоцкага павета масава прыступілі да выканання грамадскіх абавязацельстваў.

Выконваючы меліярацыйныя абавязацельствы яны ачысцілі каля 1.000 метраў меліярацыйных равоў, выкапалі 5 км. новых равоў і правялі рэгуляцыю рэк агульнай даўжынёй звыш 11 км. Вартасць гэтых работ каля 300.000 злотых.

У рамах дарожных абавязацельстваў зроблены рамонт дарогі агульнай даўжынёй амаль 1.300 метраў.

Напрыклад: жыхары Каралёвага Мосту вырамантавалі дарогу і з уласных матэрыялаў пабудавалі мост на рацэ Супрасль. Вартасць іх абавязацельства складае лік звыш 30 тысяч злотых.

Дзякуючы калектыўнай працы некалі адсталы павет з кожным годам змяняе сваё аблічча. Стаецца ўсё больш прыгажэйшым. (вб)

Перадавы сакратар

На здымку: Валянціна Кляпач.

Валянціна Кляпач з Валіл ужо 6 гадоў працуе ў радзе нарадовай. Сумленный і дбайнай працай яна здабыла давер і пашану сялян. Задобрую працу сяляне выбралі яе сакратаром ГРН. Цяпер Валянціна Кляпач з'яўляецца адным з найлепшых сакратароў у павеце. (вб)

Дзеячы БГ-КТ

Ніна Мушынская

На здымку: — Ніна Мушынская за работай.

Фота — А. А.

Хто ж з нашых чытачоў не чуў аб беларускім мастацкім калектыве з мястэчка Гарадок у Беластоцкім павеце? Гарадоцкія артысты - аматары слаўныя на ўсю Беласточчыну! Іх арганізатарам і мастацкім кіраўніком з'яўляецца ўсім вядомая Ніна Мушынская.

Ніна Мушынская не толькі дасканалы арганізатар мастацкай самадзейнасці. Яна — сакратар мясцовай Грамадскай рады.

Ніна Мушынская добра прычынілася справе папулярызацыі беларускай народнай культуры. Між іншым, хор выступаў на Першым Арганізацыйным З'ездзе Беларускага грамадска - культурнага таварыства ў Беластоку, які адбыўся 26 лютага 1956 года. За гэты час пабываў у многіх вёсках і мястэчках Беласточчыны, нераз даваў канцэрты на цэнтральных урачыстасцях у Варшаве.

Арганізаванне беларускай мастацкай самадзейнасці на Беласточчыне — гэта складаная справа. Мала ёсць друкаванага песеннага і драматычнага рэпертуару. Але Ніна Мушынская здолела свой калектыў зрабіць сапраўды народным. На ўвагу заслугоўвае факт, што Мушынская сама складае песні - частушкі, якія заўсёды вельмі горача ўспрымаюцца слухачамі.

У 1956 годзе на Сялянскім Кангрэсе ў Варшаве Ніна Мушынская была ўзнагароджана Залатым Крыжам Заслугі за вялікія дасягненні ў галіне папулярызацыі культуры.

Ніна Мушынская з'яўляецца членам Галоўнага Праўлення Беларускага грамадска - культурнага таварыства. (ся)

Каб аблягчыць працу жанчын

Планы развіцця Прадпрыемства прэцізійных вырабаў у Чорнай Вёсцы прадбачваюць, што яшчэ ў гэтым годзе выпрадукуецца тут 30 тысяч штук электрычных сціралак. У 1961 годзе прадпрыемства дасць прадукцыю ў 80 тысяч штук, а ў 1965 годзе — 200 тысяч штук гэтых машын.

У бліжэйшыя гады ў прадпрыемстве намечана распачаць прадукцыю хатніх халадзілак. Прадбачваецца, што ў 1965 г. будзе іх прадукавацца тут 15 тысяч штук.

У апошні час прадпрыемства прэцізійных вырабаў у Чорнай Вёсцы атрымала заказ на прадукцыю шасі (падвозя) да аўтамабіляў тыпу «Мікрус».

Прыняццё гэтага заказу гарантуе прадпрыемству значна большае развіццё чым прадбачвае план 1959—1965 гадоў. Прадпрыемства мае магчымасці яшчэ ў гэтым годзе выпрадукаваць 2,5 тысячы камплетаў шасі. У выніку гэтага ў бліжэйшыя гады экіпаж прадпрыемства павялічыцца прыблізна на 200 прац. (вб)

Трактары гатовы выйсці ў поле

ПОМ у Беласточку выдатнай працай здабывае ўсё больш аўтарытэт сялян Беластоцкага павета. І сяляне вельмі ахвотна карыстаюцца працай ПОМ-а.

Толькі ў мінулым годзе трактарысты ПОМ зааралі 7.200 гектараў сялянскай зямлі.

Сёлета вясной на палі Беластоцкага павета выйдзе працаваць 16 трактараў (11 — «Зэтараў» і 5 — «Урсусаў») Яны ўжо ўсе гатовы да працы. (вб)

На здымку: механік ПОМ у Беласточку. Міхась Аляксеюк спраўджае спраўнасць сваіх «жалезных коней».

Будуць вучыцца ў новых школах

У гады народнай улады ў Беластоцкім павеце, шпаркімі тэмпамі пачала развівацца асвета. Цяпер у павеце існуе 114 пачатковых школ, 3 прафесіянальныя, агульнаадукацыйны ліцэй і 4 сельскагаспадарчыя школы. Працуе тут 418 кваліфікаваных педагогаў. Яны навучаюць 11.600 дзяцей. Аднак яшчэ не ва ўсіх школах створаны адпаведныя ўмовы да навучання. Ёсць 43 школы, якія змяшчаюцца ў маленькіх сялянскіх хатках. Таму ў інвестыцыйных планах павета на гады 1959—1965 справа пабудовы новых школ займае адно з першых месц.

У бліжэйшыя гады прадбачваецца пабудова новых школ у Лапухове, Дайлідах Горных, Абрубніках, Жуках, Фальварках Вялікіх, Бераб'ех. Навасадах каля Ялоўкі, Алексічах, Клевінаве і Супраслі.

Вядома, з сродкамі з дзяржаўнага фонду немагчыма вырашыць справу пабудовы ўсіх новых школ, дзе яны неабходны. Таму добрая ініцыятыва і дапамога самых сялян вельмі патрэбная. Трэба сказаць, што сяляне Беластоцкага павета разумеюць і даацэньваюць гэта. У павеце існуе звыш 40 грамадскіх камітэтаў па пабудове новых школ.

У некаторых мясцовасцях сяляне грамадскім чынам пабудавалі новыя, прыгожыя школьныя будынкі. Такім чынам пабудаваны ўжо 7-класныя школы ў Сабалеве, Белях, Растолтах. Хутка закончыцца пабудова школ у Баранках, Рогаве, Сякерках, Зубрах і Гарадку.

Агульнаадукацыйны ліцэй у Міхалове пабудаваны ў 1953 годзе.

Квадрат »Б-52«

(Працяг са стар. 2)

ватоўку. Так, ён вышаў з лесу. Сеў у грузавую машыну. Яе нумар БГ 47-17. Пайшла ў бок Баранавіч. Добра, чакаю дзяжурную машыну. Падрабязна далажу ва ўпраўленні. Да пабачэння!

БУХГАЛТАР СЕМЯНЕНКА

Жыхары Баранавіч і прыязджаючыя не могуць скардзіцца на адсутнасць у горадзе месц, дзе можна хутка перакусіць. Хаця ў горадзе ёсць і нядрэнны рэстаран, ды і некалькі чысценькіх сталовак, бухгалтар хлебазавода Семяненка даўно ўжо аблюбаваў сабе непрыкметную закусачную на ўскраіне горада. І ад хаты недалёка, і нядорага, і народ там збіраецца просты... Закусачная гэта заўсёды была поўная наведвальнікаў. Не таму, што тут ужо занадта ўважліва сустракалі гасцей, і не таму, што выбар блюд быў занадта шырокі. Сакрэт поспеху заключаўся ў тым, што закусачная стаяла на шашы, каля самага выезду за горад, і не наведвальнікамі былі ліхія шафёры і калгаснікі, якія вярталіся з рынку. Адны спяшаліся падмацавацца перад далёкім рэйсам, іншым было зручна перад паездкай на хуткую руку прапусціць кілішак-другі гарэлкі.

Семяненка ўвайшоў у закусачную хутка пасля таго, як па дарозе спынілася захляпаная гразёю грузавая машына, і яе шафёр і пасажыры накіраваліся туды ж падмацавацца.

Бухгалтар уважліва агледзеў занятыя столікі, падышоў да самага крайняга, што насупраць дзвярэй з кухні, і, мяркуючы па таму, як нецярпліва хударлявы грамадзянін з грашыма ў руках клікаў афіцыянтку, вырашыў, што месца вось-вось вызваліцца. Хударлявы чалавек дапіў чай і абнадзеіў:

— Я заканчваю, месца свабоднае...

Семяненка падзякаваў, сеў на стул і папрасіў у суседа меню. (спісак блюд — рэд.). Той падняў шэрыя, уважлівыя вочы і сумна папярэдзіў:

— Напрасна спяшаецеся. Не так хутка тут возьмуць заказ... Паўгадзіны чакаў, пакуль падышла...

І дадаў:

— Мне то нічога, спяшацца няма куды. На вуліцы дождж ліе, а тут цёпла ўсё ж і зьпіць ёсць што. У такое чартоўскае надвор'е толькі сядзець за чаркай.

Семяненка згодна кіўнуў галавой і заўважыў:

— А дома ўсё ж лепш...

— Вы, я бачу тутэйшы. А мне няма куды ісці. Сёння прыехаў, а дзе правяду ноч, не ведаю. Але я не з пужлівых, як-небудзь абсталююся.

— Па якой спецыяльнасці? — зацікавіўся Семяненка. — Па руках бачу — рабочы чалавек.

— Зваршчык. У Маскве на заводзе працаваў. Не паладзіў з майстрам, сабраў рэчы і прыкаціў у Баранавічы, у родныя месцы. Даўно жывяцё тут? Бачу, вы чалавек інтэлігентны...

— Амаль угадалі... Бухгалтар. Няхай па-вашаму, інтэлігент. А мне таксама спяшыць няма куды — адзін. Другі год, як жонку пахаваў. Хаця і лячылі яе вядомы хірург, ды, відаць, лёс такі... Ды як вас завуць? Мяне — Семяненка, Іван Фёдаравіч.

Просім прабачэння

Незнаёмы неахвотна адрэкамендаваўся:

— Бабраўнічы Міхаіл, па бацьку Акімавіч... Падышла, нарэшце, афіцыянтка. Семяненка заказаў сабе катлеты і сто грамаў гарэлкі.

Бабраўнічы, затрымаўшы спяшаючуюся афіцыянтку, паправіў:

— Сто — мала. Прынясіце нам, дарагая, графінчык, — і даткнуўшыся да пляча Семяненкі, растлумачыў: — разам'ем за знаёмства. Грошы пакуль ёсць, а там відаць будзе.

Семяненка падзякаваў, але заўважыў, што сусед дарэмна разлічвае на яго здольнасці — піць ён не майстар. Кампанію, аднак падтрымае.

Насуперак спадзяванням, афіцыянтка хутка прынесла заказ. Выпілі па чарцы, закусілі. Затым па другой і трэцяй. Цяпло ўдарыла ў грудзі, у галаву, закусачная глуха загула, і, каб чоўны сябра лепш яго чуў, бухгалтар падсунуў свой стул бліжэй да Бабраўнічага. Ён доўга расказваў аб жонцы, аб Баранавічах, дзе ціхаму чалавеку жыць можна, і потым прапанаваў:

— Жыву я адзін, Міхаіл Акімавіч, месца ў мяне хопіць. Дзе ж вы на ноч гледзячы шукаць ложка пойдзеце? Пераспіце ў мяне, а там — убачым. Раніца, гавораць, мудрэйшая за вечар. І некант прыцы падумаем, магчыма, і ў Баранавічах застанецеся.

— Дзякую, ды не выпадае неяк — суседзяў непакоіць будзем...

— Якія суседзі? — шчыра здзівіўся Семяненка. — Жыву, дзякуй Богу, у сваёй хатцы, прасторна. Адна старая, ды да таго яшчэ глухая, гаспадарыць, але і яна спіць на кухні.

Уважліва і цвяроза агледзеўшы бухгалтара, Бабраўнічы ўстаў, папрасіў прабачэння:

— Я да ветру... Дзе тут гэтае месцайка?

Семяненка растлумачыў.

Мінут праз дзесяць Бабраўнічы зноў з'явіўся ў дзвярах, але да століка не спяшаўся.

(Працяг у наступным нумары)

Майстры іголкі

Няма хіба ў Бельску-Падляскім чалавека, які б не чуў аб рамесніцкім швейным кааператыве працы і не карыстаўся яго паслугамі. Вырабы кааператыва высокакасныя, пры тым асартымент тавараў тут так багаты, што кааператыў задавальняе нават найбольш патрабавальных кліентаў.

Бельскі кааператыў з'яўляецца адным з перадавых кааператываў у ваяводстве.

І не без прычыны. Як паведамляе нас кіраўнік кааператыва Дзімітр Лукашук у мінулым годзе саракаасабовы калектыў выпрацаваў 94 тыс. зл. даходу. Як бачым — не мала. У тым самым часе частка працоўнага калектыву павысіла свае кваліфікацыі, у выніку чаго пашырыўся асартымент прадукаваных вырабаў, і паступіла на працу некалькі новых асоб. У бліжэйшыя гады ганаровыя швейнікі хочуць

Швейны майстар Ул. Кірылюк з глыбокай павагай і пашанай адносіцца да сваёй працы, старанна выконвае абавязкі.

пабудаваць у Бельску-Падляскім навейшага тыпу швейную майстэрню і ўзорны паслуговы пункт. Іх устойлівасць і працавітасць прымушае верыць нас, што планы свае зрэалізуюць.

Тэкст і здымкі Л. КАРАЛЕЎСКІ

Вера Лушчэўская — інвалідка. Яна навучылася швейнаму майстэрству, і сёння лічыцца адной з лепшых працаўніц швейнага кааператыва.

Практычныя парады

У садзе

Час ужо заканчыць абрэзванне галінак дрэў у садзе. Трэба абрэзаць галіны сухія, зламаныя, якія скрыжаваны і звешаны нізка.

Выразваць галінкі трэба ля пня ў месцы званым «пярсцёнкам» — г. зн. тут адкуль яны выходзяць. У гэтым месцы кара заўсёды крыху паморшчаная. Адрэзваецца пры дапамозе спецыяльнай пілы без каблука, водзячы яе перпендыкулярна да напрамку галіны зараз жа па насадзе. Месцы па адрэзаных галінах трэба выгладзіць вострым нажом і заляпіць добрай агароднiцкай масцю.

Дзікія дрэўкі, якія будуць прышчэплены трэба таксама абрэзваць.

Трэба адрэзаць зразы да прышчаплення, пакуль почкі спяць зімовым сном і схаваць у халодным і цёмным месцы — скрыньцы з вільготным пяском, або ў вазоніку, аж пакуль трэба будзе прышчапіць — г. зн. менш-больш да канца красавіка. Зразы трэба рэзаць з моцных, здаровых вярхоў, якія выраслі ў мінулым годзе і маюць выразныя почкі.

На дрэвах часта застаецца, і вісіць узімку, сухое скручанае лісцё. Гэтае лісцё трэба дакладна абабраць, каб нівядзен лісточак не застаўся. У лістках злепленых павуценнем зімуюць вусені матылёў. Вясною яны вылазяць са сваіх гнёздаў — аб'ядаюць почкі, кветкі і лісцё. Трэба збіраць галінкі, на якіх знаходзяцца яйкі ночкі, і пярсцяніны зложаныя на галінцы накшталт пярсцёнка.

З гэтых яек навесну вылазяць пражорлівыя вусені (сінія і рыжыя палоскі ўздоўж спіны)— яны таксама аб'ядаюць кветкі і лісцё фруктовых дрэў.

Трэба збіраць з дрэў засохшыя плады, што засталіся з мінулага года і спаліць іх у печы.

Іх нельга пакідаць на дрэвах таму, што яны разносяць гнільную хваробу, якою вясною заражаюцца завязкі новых маладых пладоў, а пазней — улетку і восенню — спелыя фрукты. Таксама чынам зніжаецца ўраджай. Трэба таксама дакладна сабраць купачкі яек прылепленыя ад подня да пнёў дрэў, або да споду тоўстых сталоў. Раздушаныя яйкі лопаюць з трэскам, калі іх раздушыць. Вясною з такіх яек вылазяць вусені і аб'ядаюць лісцё.

Цёплым днём, як настане адліга, дрэвы трэба апырскаць (кароны і пні) 5-працэнтным раствором садавога карбаліну, каб знішчыць усялякія хваробы і шкоднікаў, што аб'ядаюць дрэвы і размножваюцца на іх.

Л. ВАЙТОВІЧ

Сэрца камуніста

(Працяг са стар. 3)

малі на Нёмане абарону. Не вытрымаўшы націску самалётаў, артылерыі і браневікоў, адступілі ў пушчу і пачалі манеўраваць. Выручылі родны лес і народная кемлівасць. Стары мясцовы плытагон і лесаруб, дзядзька Андрэй Калеснік, стаўшы праваднiком атрада, перахітрыў фашыстаў з усімі іх самалётамі і аўчаркамі. Патайныя пушчанскія сцежкі і недаступная для чужынца глухамань захавалі «Камсамольца» поўнасцю.

Разлікі і надзеі ворага не збыліся: налібоцкія партызаны выйшлі з блакады пераможцамі. Іменна ў гэты цяжкі час, пасля блакады, на дапамогу ім зноў прыйшла Вялікая зямля. З Масквы прыбылі прадстаўнікі ЦК Кампартыі Беларусі і Беларускага штаба партызанскага руху. З разрозненых атрадаў былі створаны брыгады, узмоцнена дысцыпліна, планы баявых аперацый, каардынаваліся адзіным цэнтрам. Падпольны абком і райком узначалілі барацьбу. Пабольшала партызанскіх газет і лістовак. Узмацнілася сувязь з Вялікай зямлёй: стала больш карабінаў і аўтаматаў з лічбамі 1942 і 1943 на метале; цяжка параненых забіралі чырвоназорныя самалёты. Сталі вядомымі імёны «Платона» — сакратара Баранавіцкага падпольнага абкома і камандзіра абласнога партызанскага злучэння, і «дзядзі Валодзі», які ўзначаліў Стаўбцоўскі міжрайцэнтр, што аб'ядноўваў на поўдні пушчы пяць партызанскіх брыгад.

...Гэта быў ты — мой Валодзя, так доўга чаканы тут! Шляхі нашы сышліся зноў, каб больш не разыходзіцца. Добра было адчуваць твой моцны сяброўскі локаць, чуць твае слова, заўсёды па-партыйнаму разумнае, рашучае, поўнае народнага аптымізму. І я таксама быў патрэбен табе — і ў радасці, і ў цяжкім роздуме...

У гэты час Павел Арсеньевіч быў выбраны камісарам «Камсамольскага» атрада, які ў далейшым, пасля арганізацыі брыгады «Камсамолец», стаў называцца «1-шым Камсамольскім».

У векапомны летапіс усенароднай партызанскай барацьбы «Камсамольцы», як называла іх з любоўю наваколле, упісалі некалькі яркіх старонак. Ва ўдзячнай памяці сучаснікаў і нашчадкаў застануцца і подзвігі сціплых людзей — надпёманскіх падрыўнікаў варожых эшалонаў і машын, начныя штурмы гарнізонаў, засады і акопныя баі — слаўныя баявыя справы непераможнай партызанскай пяхоты.

Да ліку тых, кім ганарыліся «Камсамольцы», заўсёды належаў просты савецкі чалавек, беззапаветна заханы ў справу роднай партыі, разумны, чулы старэйшы таварыш Павел Железнякові. Хворыя грудзі былога пажыццёвага вязня, у якіх нястомна б'еццa маладое сэрца, заслужана ўпрыгожылі два баявыя ордэны і непаўторная памятка тых дзён — медаль партызана Вялікай Айчыннай вайны.

Над Любчай позняя ноч. Асветлены бяссоннымі ліхтарамі, горда блішчыць гранітны чырванню абеліск на брацкай магіле воінаў і партызан. І ў доміку сакратара райкома яшчэ ўсё свеціцца акно.

Многае можна ўбачыць за паўтары - дзве гадзіны на кінаэкране. Непараўнана больш карцін і вобразаў змяшчаецца ў хвілінах начнога самотнага роздуму.

Колькі сяброў - таварышаў паўстае тады перад задуманым позіркам. І той, хто не вытрымаў жахаў панскай турмы ці ўпаў ад гітлераўскай кулі, і той, хто далей ідзе па шляху змагання за народную справу, — усе ўспамінаюцца, як жывыя. Можна глядзець у іх незгасальныя вочы, можна параіцца, сказаць ім сваё задушэўнае слова...

Зацiснуўшы ў бледных руках учарашняга палітвязня вінтоўку, з імем Народнай Польшчы на вуснах ішоў ты на штурм гітлерызма ў верасні трыццаць дзевятага года — дружа мой, Мар'ян Бучэк. Ты ўпаў, як воін, на роднай зямлі, і мы — лістоўкай — расказалі пра цябе рабочым, акружанай Варшавы. Цябе, Марьяне, як быццам няма, а я так часта разам з табой успамінаю нашы даўнія мары, радасна думаю пра новы, светлы дзень тваёй радзімы, пра дружбу нашых народаў...

Ты стаміўся, Валодзя, паддаўся той прыкрай прозе, што называецца словамі старасць, хвароба, пенсія... А мне не верыцца, што ты і сапраўды не змог прыехаць сёння сюды, за нейкіх там пяцьдзесят кіламетраў, — ты, хто заўсёды бачыўся мне маладым і вясёлым, хто не стаміўся і на падпольнай рабоце, і ў «вечных» камерах панскіх астрогаў, і на пасту партызанскага камандзіра, і на адказнай савецкай рабоце пасля вайны. Не, браток, мы яшчэ папрацуем, мы яшчэ пазмагаемся — разам і з адна-годкамі, і з маладымі.

Заканчэнне ў наступным нумары

Гаспадары ў гонар Тысячагоддзя і III З'езду партыі

Набліжаецца ІІІ-ці З'езд партыі і Тысячагоддзе Польшчы. У гонар гэтых знамянальных дат жыхары вёсак Сакольшчыны прымаюць новыя канкрэтныя абавязацельствы — чыны.

Сельскагаспадарчы гурток у вёсцы Голікі абавязаўся пабудаваць бетонны мост на месцы знішчанага драўлянага маста. Сваё абавязацельства ўжо выканаў. Апрача гэтага, гурток абавязаўся дапамагчы пры будове школы ў вёсцы Маева.

Сельскагаспадарчы гурток ў Загор'і чынамі ачысціў за вёскай меліярацыйныя равы.

Гуртхоўцы з вёскі Капцёўка ў гонар III З'езду партыі і Тысячагоддзя Польшчы абавязаліся пабрукаваць у сваёй вёсцы 2.000 метраў вуліцы. Свой чын ужо ў 50 працэнтах выканалі.

А зноў сельскагаспадарчы гурток у Вялікай Зубрыцы чынам плануе ў 1959 годзе пабудаваць рэмізу - святліцу.

Гэтыя прыклады сведчаць аб тым, што гаспадары на Сакольшчыне, як трэба ацэньваюць значэнне сваёй уласнай працы ў справе паляпшэння ўмоў жыцця на вёсцы. (ся)

Рабочыя Гайнаўшчыны паспяхова выконваюць прынятыя абавязацельствы

З кожным днём на Гайнаўшчыне шырока выконваецца прынятыя насельніцтвам абавязацельствы ў гонар III-га З'езду ПАРП. І так, рабочыя лясной чыгункі, якія абавязаліся пабудаваць, новы адзінак чыгункі ў Нурцы, абавязацельства сваё ўжо выканалі. Вартасць гэтага абавязацельства — 24.000 злотых.

Рабочыя Драўлянага прадпрыемства, выконваючы сваё абавязацельства ў вольны ад працы час, выпрацавалі па 8—16 гадзін пры пабудове новага аб'екта прадпрыемства. За атрыманыя такім чынам грошы, яны купілі дрэва і ў вольны час зрабілі з яго паркет для новабудаванага ў Гайнаўцы агульнаадукацыйнага ліцэя.

Вартасць іх абавязацельства — складае 80.000 злотых.

І ў другіх прадпрыемствах рабочыя паспяхова выконваюць прынятыя абавязацельствы. (вб)

Зарэзаў касою

Старэйшы жанаты чалавек з Градочнага (Гайнаўскі павет) Кастусь Філіпюк зарэзаў касою 19-гадовага аднавяскоўца Сяргея Іванюка.

Як жа ён адважыўся зрабіць такое страшнае злачынства? На гэта пытанне ніхто з Градочнай не можа адказаць. Ніколі Сярожа не жыў у нязгодзе з Філіпюком. Заўсёды і да ўсіх быў ветлівым. Філіпюку хтосьці сказаў, што Сярожа паламаў у яго плот. Вось таму Філіпюк і пакараў(!) Сяргея.

Некаторыя здагадваюцца, нібыта, Філіпюк зарэзаў Сяргея за тое, што той перастаў заляцацца да яго пляменіцы. (м. х.)

КЛЕНІЦКАЯ МОЛАДЗЬ РЫХТУЕЦЦА АДВЕДАЦЬ СУСЕДНІЯ ВЁСКІ

Самадзейны мастацкі гурток кленіцкай моладзі пад кіраўніцтвам таленавітага вясковага музыканта Валодзі Касцючука ў сучасны момант вывучае беларускія, рускія і польскія народныя песні такія, як «Люблю наш край, старонку гэту»,, «За горамі, за доламі», «Вниз по матушке по Волге» і інш., з якімі плануе выехаць у суседнія вёскі. (яб)

Аб гісторыі Беларусі на радыё

У свой час мы пісалі ў «Ніве» аб тым, што ў Гайнаўцы арганізоўваецца павятовая радыёстудыя.

Ад новага года гэтая радыёстудыя ўжо пачала рэгулярна працу. Яе перадачы транслiруюць усе радыёвузлы ў павеце,

Па два разы ў месяц павятовая радыёстудыя ў Гайнаўцы будзе праводзіць перадачы на беларускай мове аб гісторыі Беларусі. І так, у пятніцу, 16 студзеня адбылася перадача «Нацыянальнае свята беларускага народа». У ёй было расказана радыёслухачам аб вялікім юбілеі беларускага народа, якім з'яўляецца саракавая гадавіна існавання Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі. Наступная радыёперадача пад загалоўкам «Найдаўнейшы чалавек на беларускіх землях» адбылася 22 студзеня. Гэтая радыёперадача з'яўляецца пачаткам вялікага цыкла кароткіх перадач, аб гісторыі Беларусі, якія правядзе павятовая радыёстанцыя ў Гайнаўцы.

Апрацоўкай радыёперадач займаецца навуковы гурток, які існуе пры Гарадскім Аддзеле Беларускага таварыства ў Беластоку.

Рэдкамітэт гайнаўскага радыёвузла патрапіць арганізаваць вельмі цікавыя і карысныя радыёперадачы. Напрыклад: 5 лютага пасля радыёперадачы на тэму — «Фарміраванне класавага грамадства на Беларусі» яны дадаткова арганізавалі інтэрв'ю з кіраўніком беларускага гуртка ў Кленіках — настаўнікам Аляксандрам Закройшчыкам, які расказаў аб культурнай працы гуртка ў аколіцы, аб падборцы рэпертуару і планах на будучыню. Інтэрв'ю было вельмі цікавае. Варта наследоўваць добрую працу гайнаўскай радыёстудыі.

(ся і вб)

У Міхалоўскім ГС-е

Асноўнай задачай Грамадскага кааператыва ў Міхалове ёсць забеспячэнне вёсак прамысловымі і спажывецкімі прадуктамі. Як вядома, не ўсе Грамадскія кааператывы (ГС-ы) добра выконваюць свае абавязкі. Часта ў крамах няма цукру, солі, мыла, нафты і іншых прадуктаў шырокага ўжывання. Здараюцца нават такія выпадкі, як апошнім часам у Міхалове, што адна крама была два тыдні закрытай. Чаму? — таму, што прадаўшчыца хварэла.

Здаецца, праўленне ГС-а ў Міхалове павінна больш клапаціцца аб тым, каб даставіць належныя тавары, тым больш, што ГС з Міхалова забяспечвае таварамі навакольныя вёскі.

На здымку: прадаўшчыца аднаго з філіялаў прымае тавар з Міхалоўскага ГС-а.

Тэкст і фота — Л. Каралеўскі

Прыгожая вёска

Цялушкі — адна з прыгажэйшых вёсак у Бельскім павеце. Перш за ўсё кожнаму кідаюцца ў вочы аздобленыя рэзьбамі вокны, малюнкі вуглоў, падшчытнікі, дзверы. Разьба прыгожа памаляваная. Рэдка дзе ў Бельскім павеце спаткаеце так упрыгожаны звонку дамы, як у Цялушках. Вось, напрыклад хаты Фядота Андраюка, Івана Мікалаюка, Сямёна Грыгарука, Міфодзія Харытанюка і іншых, надзвычай прыгожа аздобленыя. У гэтых узорах шмат своеасаблівасці народных мастакоў. М. Х.

„НІВЕ"

Чыгункай, шашою, шырокім гасцінцам,
Ці польнай сцяжынкі крутымі шляхамі,
Прыходзіш ты, родная «Ніва», дзяліцца
Турботамі, шчасцем, і думкамі з намі.

Ты прыйдзеш — і радасцю сэрца надзеліш —
У сярод лесу загубленую вёску.
І пра людзей, пра жыццё і падзеі
Раскажаш дакладна па-просту, па-свойску.

У лівень вясенні, ці летнюю спёку,
У снежную буру зімовай парою
Ты к нам акуратна прыходзіш з далёка
І роднае слова прыносіш з сабою.

У горадзе, вёсцы заходзіш у хаты,
У школе ты яснаю «Зоркаю» ззяеш,
Народнай культуры ты сееш зярняты,
У жыцці і ў працы людзям памагаеш.

ПЯТРУСЬ ЗАРЭЧНЫ

Вёска мае цікавую, глыбокую культуру

Нядаўна я чытала невялікае цікавае апавяданне ў «Ніве» аб вясковых настаўніках. Праўда, некаторыя нашыя настаўнікі моцна незадаволены тым, што працуюць у вёсцы. Таму я і вырашыла напісаць аб сваёй настаўніцкай працы ў вёсцы Шчыты, Бельскага павету.

Працую тут усяго першы год але ўжо вельмі палюбіла школу і зжылася з насельніцтвам вёскі. Гэта няпраўда, што ў вёсцы няма культуры; што гэта цёмны народ, які нічога не разумее і не ўмее ацаніць! Дзіўнымі здаюцца словы сяброў-настаўнікаў, што ў вёсцы, нібы, «няма дзе падзецца».

Вёска мае сваю цікавую і глыбокую культуру! Толькі трэба яе адчуць і заўважыць. Бо дзе ж больш, як не ў вёсцы, пачуеш радасныя і сумныя гукі песень, якія кранаюць за душу, спяваныя дзяўчатамі і хлопцамі. А трэба ж памятаць, што іх ніхто не вучыў.

Хвалюе чалавека гэтае народнае самадзейнае майстэрства. Бо гэта ж ужо культура, пачуццё хараства, аб якім можа і самі не ведаюць ці не думаюць аб тым. Але хопіць толькі ўсё тое паправіць у адпаведнай форме, а забудзешся аб тым, што гэта вёска; што гэта «некультурны народ».

Прызнацца, то і я некалі з жахам думала аб працы на вёсцы. Аднак жа цяпер не ведаю ці згадзілася б перайсці на працу ў горад?

А пачалося ўсё так. Яшчэ на школьнай парце я марыла аб працы сярод народа. І, як толькі стала настаўніцай, вырашыла ўзяцца за работу. Але што рабіць, ад чаго пачынаць? І другія думкі закрадаліся... Я ж маладая, нявопытная настаўніца. Ці здолею заахвоціць моладзь да грамадскай працы і пакіраваць ёю? Прайшло амаль месяц пакуль адважылася сарганізаваць першы сход моладзі. Са страхам думала, як гэта ўсё адбудзецца; ці прыйдуць; як гаварыць з імі?

І тут памагла мне песня. Некалькі слоў гутаркі, пасля заспявалі мы дзветры песні, а рэзультат — 26 асоб адразу запісалася ў хор.

Знайшліся ахвотныя і ў драматычны гурток, і ў танцавальную групу. Так памалу пачалася наша супольная праца. Рэпетыцыі адбываліся па тры разы ў тыдзень, а калі трэба было выступаць то і часцей рэпетыравалі.

Вынікі нашай працы належна ацаніла насельніцтва вёскі і аколіцы. Дзень чатырнаццатага студзеня г. г. быў для нас вялікім днём. Адбывалася першае нашае выступленне. Усе моцна хваляваліся, але... усё прайшло добра. Паставілі мы тады дзве беларускія п'есы: «Боты» і «Пярэстая Красуля», два танцы: «Баярскі» і «Лянок», і некалькі песень. Гэтая вечарына вельмі заахвоціла маладых вясковых артыстаў. Людзі былі вельмі рады.

У сучасны момант шчытоўская моладзь актыўна працуе над новым рэпертуарам. Апрацоўваем беларускія танцы «Лявоніху» і «Крыжачок», а таксама п'есу «Прымакі» і некалькі новых песень. Цяпер мы будзем выязджаць з выступленнямі ў іншыя навакольныя вёскі. Хочам навязаць сувязь з суседнімі самадзейнымі гурткамі.

Вось так, у некалькіх словах, выглядае нашае жыццё. Але колькі радасці прыносіць настаўніку гэтая праца можа ведаць толькі той, каму яна блізкая. І паверце мне, не будзе гаварыць пра нуду на вёсцы той, хто ведае, што праца настаўніка не толькі ў школе але і сярод людзей, сярод народу. Ніколі нельга забываць, што настаўнік — гэта чалавек, які мае магчымасці быць маторам у культурным жыцці, а не знізіцца да ўзроўню тых, якія не ўмеюць (хаця хацелі б) жыць цікава і культурна.

ГАЛЯ КАРПЮК
настаўніца Пачатковай школы ў ШЧЫТАХ
Бельскі павет.

„NIWA"

Organ ZG BTSK Adres ZG BTSK: Białystok M. C. Skłodowskiej 7 tel 54-14

Redaguje Kolegium Adres redakcji: Białystok, ul Wesołowskiego 1. tel centr. 37-41 red naczelny i sekretariat 25-89

Wydawca Białostockie Wydawnictwo Prasowe RSW „Prasa"

Warunki prenumeraty w Polsce: miesięcznie — 2 40 zł kwartalnie — 7 20 zł półrocznie — 14 40 zł rocznie — 28 80 zł

Wpłaty kierować na PKO 12-6 1312 w Białymstoku dla PUPiK „Ruch". Na odwrocie należy zaznaczyć na jaki adres dokonano wpłaty i podać tytuł pisma

Prenumeratę na „Niwę" przyjmują również wszystkie urzędy pocztowe i listonosze w całym kraju Cena prenumeraty za granicą: kwartalnie — 10 15 zł, półrocznie — 20 30 zł i rocznie — 40.60 zł Należność na prenumeratę za granica wpłacać na konto — PKO 1-6-100024 PKWZ „Ruch" Warszawa.

Zamówienia na „Niwę" z krajów europejskich jak i zamorskich (z wyjatkiem krajów demokracji ludowej) należy kierować pod adresem CHZ „ARS POLONIA" Warszawa. Krakowskie Przedmieście 7 Obowiazuje przedpłata na konto N.B.P. Warszawa 2-6-51. Prenumerata roczna wraz z przesyłka zwykła wynosi $ 4,16

Nkł. 5.000 Bltk. P-1

Усякая ўсячына

КОТ І РАДЫЁАКТЫЎНЫЯ МЫШЫ

Неспадзяваную перашкоду ў доследах над уздзеяннем атамнага праменявання на жывы арганізм напаткалі амерыканскія вучоныя з Оак Рыдз. Дастаўшыся ў лабараторыю кот падушыў і з'еў усе 8 мышэй, якія былі паддадзены насветленню радыёактыўнымі праменнямі.

Вучоным не заставалася нічога іншага, як шукаць новых мышэй і распачаць доследы нанова. Затое яны здабылі новы прадмет абсервацыі і праводзяць дасл ед над тым, які ўплыў гэткае снеданне зробіць на ката.

УЗРЫЎЧАТКА Ў КАСЕ

Седзячы ў турме ў Лондане двух зладзеяў данеслі ўладам, што яны перахоўвалі ў вогнеадпорнай касе ў памяшканні банка, ўзрыўчатае рэчыва, пры дапамозе якога яны ўзрывалі зачыненыя касы. У паказаным імі месцы, у касе, знойдзена 2 кг. моцнага ўзрыўчатага рэчыва, якое ў выпадку неасцярожнага абыходу магло высадзіць у паветра ўвесь гмах банка.

ВЫВУЧЫЎ 16 МОВАЎ

Студэнт Маскоўскага ўніверсітэта Андрэй Залесняк вывучыў 16 моваў. Ён з'яўляецца членам французскага таварыства мовазнаўцаў і гаворыць м. інш. на рускай, [illegible]лійскай, нямецкай, французскай, італьянскай, шведзкай, албанскай, гінгіскай, гоцкай, стараанглійскай, і стараісландскай мовах.

ПРЫГОДА ДЖЭНТЭЛЬМЕНА

Незаўсёды рыцарства заслугоўвае на пахвалу. Аб гэтым пераканаўся адзін брусельскі джэнтэльмен. Убачыўшы, што нейкі грубіянін прычапіўся да элегантнай дамы на вуліцы джэнтэльмен так пачаставаў нахала кулаком, што той пакаціўся, як стоўб на зямлю. Пасля гэтага джэнтэльмен забраў [illegible]ыну ў аўтамабіль і адвёз яе дамоў. Як жа быў здзіўлены назаўтра, калі яго арыштавала паліцыя. Аказалася, што нахалам быў пераапрануты камісар паліцыі, якому ўдалося злавіць узломшчыцу.

ПРЫПОМНІЎ ЗА 16 ГОД

У 1942 годзе на фронце, аўстрыец Франц Візэр, быў ранены ў галаву і нейкім чынам дастаўся ў Швецыю. У выніку раны ён зусім страціў памяць і не мог успомніць нават свайго прозвішча. Паскольні пры ім не знойдзена дакументаў, ён як невядомы салдат пражыў у Швецыі 16 год. За гэты час ён так падлячыўся, што прыпомніў кім ён ёсць і адкуль, пасля чаго вярнуўся на бацькаўшчыну, дзе яго лічылі даўно памершым.

Гумар сатыра

У некаторых школах уводзяцца лекцыі сексуалогії.

сексуалогія урок 1

— Кавальскі, чаму не слухаеш?
— Бо я ўжо гэта перарабляў.

Паводле «Шпілек».

Што за птушка?

Прафесар адвярнуў птушку хвастом да студэнта і пытае:

— Што гэта за птушка?

Студэнт, пастаяўшы, адвярнуўся плячыма да прафесара.

— Як ваша прозвішча? — крыкнуў са злосцю прафесар.

— Пазнайце, — спакойна адказаў студэнт.

Ш. П.

Дзве суседкі

Жылі дзве суседкі. Адна была хітрая, другая — разумная. Хітрая суседка аднойчы прастудзілася. Хацела яна лячыцца, але так, каб нічога не трэба было плаціць. Яна пытаецца у разумнай:

— Што ты робіш, калі прастудзішся?

— Кашляю — адказала разумная.

РЫГОР СЕМЯНЮК

Зразумеў

У часе агляду войск генерал затрымаўся перад жаўнерам і пытае:

— Як твае справы, сынок?

— Дык вы з'яўляецеся маім бацькам?! — узрадавана прагаварыў жаўнер. — Вось гэта добра! А мая матка шукала вас дваццаць год.

Выявіўся

Суддзя: — Як вы можаце запярэчыць, што вы не прымалі ўдзелу ў злачынстве, калі знойдзены адціскі вашых пальцаў.

Абвінавачаны: — Няпраўда, як яны маглі знайсці адціскі пальцаў, калі я быў у рукавіцах.

У бюро

— Сколькі чалавек працуе ў вашым бюро?

— З кіраўніком — пяць.

— А без кіраўніка?

— Ніхто.

Цукеркі

Цётка да Васі:

— Вася, на табе цукерак і падзяліся з малым Колікам.

— А, як я маю з ім дзяліцца?

— Ні ведаеш, як? — сабе вазьмі менш, а яму дай больш.

— То я лепш яму ўсё аддам і няхай ён са мною так падзеліцца

Н. Ю.

З сьвецкага гумару

Партрэт хулігана.

І найпрыгажэйшая рамка для яго.

Чыгуначная рапсодыя

Кожнаму вядома, што ў нас на адно вольнае месца ў вагоне прадаюць неабмежаваную колькасць білетаў, а перапоўненыя цягнікі ездзяць як чарапахі, быццам бы арыентуючыся на пагаворку: цішэй едзеш — далей будзеш.

Стэфенсан прыдумаў паравоз на карысць чалавецтву, а нашае чыгуначнае начальства так эксплаатуе вынаходства Стэфенсана, што людзі чакаючы на цягнік і надчас язды, праклінаюць чыгунку ў пячонку, селядзёнку і ва ўсе апошнія потрахі.

Непарадкі на чыгунках прычыняюць шмат непрыемнасцей грамадзянам.

Раскажу адну з падобных гісторый.

Са Страблі ў Беласток прыехалі муж і жонка купіць усялякія прыпасы на хрэсьбіны. Калі ўжо ўсё купілі, зайшлі ў універсальны магазін і тут паспорылі, як гэта здараецца паміж мужыком і жонкай. Ён хацеў купіць ружовае пакрывала, а жонка выбрала сіняе.

Хоць пасварыліся, але прагаладніліся і пайшлі разам у рэстаран паабедаць. Мужыку паказалася, што нейкі незнаёмы за суседнім столікам маргнуў, а жонка яму ў адказ усміхнулася. Тут і прышло няшчасце. Да канца абеда над іх столікам павісла цёмная хмара і яны моцна пасварыліся.

З рэстарана выйшлі ў розныя бакі, ён на вакзал, а яна на паўднёвую шасейную дарогу шукаць спадарожны аўтабус. Прыехала жонка ў Страблю, прывезла пакупкі, бабуля памагла ёй падрыхтаваць усякую страву на заўтрашнія хрэсьбіны, а мужыка няма.

Лягла спаць сама. Мужыка ўсё яшчэ не было. На другі дзень госці зышліся, аб лёсе гаспадара цікавіцца, дзіцё ўжо ахрысцілі, а мужык ў той час на адной назе ў перапоўненым вагоне набліжаецца да прыпынку — Лявіцкая.

Праз дзень бабуля захварэла, нават прыезду лекара не дачакалася, прышлося маладзіцы рыхтавацца да хаўтур.

Вядома, самой з малышом цяжка было ўсё зрабіць, бо ў нас вядома, як бывае, хутчэй цяля выгадуеш, чым дастанеш патрэбную пісульку з якой-небудзь установы.

Дзякуй суседзям, памаглі бабулю пахаваць, а цягнік з мужам у той час пыхцеў, свістаў і выпускаючы воблакі пары набліжаўся да прыпынку Зімноні.

Кветкі выраслі на магілцы бабкі, калі цягнік са змяіным шыпеннем набліжаўся да станцыі Страбля і свістам перасцерагаў дзяжурнага на станцыі, што набліжаецца небяспека.

Калі муж урэшце вярнуўся да свіх пенатаў і даведаўся аб усім, што адбылося, ён з жахам ускрыкнуў:

— Бабуля, ты наша, нікому ж ты ніякай непрыемнасці не прычыніла!

Усемагутны Божа! Чаму ж ты яе забраў, а чыгуначнае начальства пакінуў!..

Дзядзька Лявон.

ЯКУБ КОЛАС

З беларускага жыцця

— Карусь, Карусь! Бяда! Петрак забіў твайго хлопца!

Прыбег Карусь. Ляжыць яго сын забіты насмерць.

— А, яшчэ дзякуй міленькаму Богу, што не ў вока: сляпым бы трэба было класці ў труну, — сказаў, пачакаўшы, Карусь.

* * *

Выпіў салдат кватэрку моцнага спірту. Як агнём смаліць салдату ў роце. Выскачыў ён на вуліцу, бяжыць разявіўшы рот.

— Сцеражыся, — крычыць ён, як стрэне каго, — а то спалю!

* * *

— Ох, бабуля! Усюды, я быў, — кажа салдат...

—О, шалдацік! Вшэндзе ты быў?

— Не бабуля, усюды я быў, а Вшэндзе не быў.

* * *

Адзін карчмар ніяк не хацеў ісці ў салдаты. Як тут збавіцца ад іх? Зрабіўся ён калекаю: прыгнуў на правай руцэ самы патрэбны палец. Як яго там ні адгінялі, не адагнуць: Здорава, падла карчмар трымае.

— Ды як жа ён у цябе быў наўперад? — пытаюць у карчмара.

Карчмар забыўся, што ён калека. Адшчапіў палец.

— Вось як, васа благароддзе!

* * *

Прыехала на кірмаш з дзесяць мужыкоў. Пайшлі яны да кілбасніка купляць сала. Адзін мужык украў трохі кілбас. Кілбаснік агледзеўся. Павёў мужыкоў у канцылярыю. Як жа тут пазнаць? У канцылярыі быў хітры старшыня.

— Ну, хлопцы, прызнавайцеся, хто з вас пакраў кілбасы? — пытае ён у іх.

Той кажа «не я», другі, трэці — ніхто не прызнаецца.

— Нуце ж вам па саломінцы усе гэтыя саломінкі роўныя, як адна. Глядзіце самі. Возьмеце вы саломінкі і ідзіце пастойце за дзвярыма. Хто ўкраў кілбасы, у таго вырасце саломінка і зробіцца даўжэйшая.

Мужыкі пайшлі.

Той, што пакраў кілбасы, баяўся, каб не вырасла яго саломінка. Узяў ён ды адкусіў з палавіну.

— Ну, ідзіце! — кліча старшына.

Усе прышлі.

— Ну, паказвайце саломінкі.

Усе паказалі.

— Вось хто ўкраў кілбасы, — кажа старшына на таго мужыка, што адкусіў саломінку.

— А каб ты згарэла, дай Бог. І, здаецца ж, адкусіў з палавіну, то яна вырасла, — кажа мужык, што пакраў кілбасы.

* * *

Пусціў чалавек пасвіць каня. Конь забраўся да пана ў авёс. Пан быў дома, угледзеў у аўсе каня і сказаў парабкам, каб яны забралі яго ў хлеў. Увечар пайшоў чалавек па каня. Пан сядзеў на ганку. Мужык нібыта не бачыць пана, ідзе і сумысле гаворыць моцна, каб пачуў пан: «Калі наш пан з вялікіх паноў, то аддасць так каня; а як з простых мужыкоў, то злупіць з рубля».

Пан усё гэта чуе. Падыходзіць мужык, знімае шапку, просіць пана, каб аддаў каня. «Забірай! — кажа пан, — і ідзь, пся крэў, да д'ябла!».

АДГАДАНКА

Апрацавала Л. Красоўская

1	2	3	4	5	6	7	8

1. [illegible] пара года.
2. Імя Купалы
3. Найчасцей яе п'ем
4. Мястэчка у Бельскім павеце [illegible]паложана над ракой Арлянкай.
5. Беларускі штотыднёвік у Польшчы.
6. Дзяржава у Сярэдняй Азіі, у якой нядаўна адбыўся дзяржаўны пераварот — сталіца дзяржавы Багдад.
7. «Я нічога не знаю, мая . . . . з краю».
8. Птушка — якую бачым на гербе Польскай Народнай Рэспублікі.

Чытаючы злева на права першыя літары слоў, атрымаеце развязку — назву папулярнага народнага беларускага танца.

Сярод чытачоў, якія развяжуць правільна гэтую адгаданку і прышлюць ў рэдакцыю да 25.III. г. будзе разлясавана 10 кніжных узнагарод.

